

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 17/10/2024
Αρ. πρωτ.:863/267986

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 6550/6-9-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. **Αν. Μπαρτζώκας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το πρόβλημα της παραμόρφωσης των καρπών ροδακινιάς πρωτοπαρουσιάστηκε σε καλλιέργειες συμπύρηνων ροδάκινων το 2021 στην περιοχή των Αμπελιών της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Πέλλας και εμφανίζει συνεχή εξάπλωση έκτοτε.

Το Εργαστήριο Ιολογίας του ΜΦΙ διεξήγαγε μέχρι σήμερα σειρά αναλύσεων αρχικά σε δείγματα φύλλων ροδακινιάς το 2023, αλλά και το τρέχον έτος σε φύλλα και καρπούς από συμπτωματικά και μη συμπτωματικά δένδρα, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) Πέλλας. Οι αναλύσεις έγιναν με εξειδικευμένες (Ποσοτική RT-PCR) και μη εξειδικευμένες μοριακές μεθόδους ανίχνευσης ιών (αλληλούχηση υψηλής απόδοσης). Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δείχνουν τη σταθερή παρουσία των PLMVd (Peach Latent Mosaic Viroid - ιοειδές του λανθάνοντος μωσαϊκού της ροδακινιάς) και PPV (Plum Pox Virus - ιό της ευλογιάς της δαμασκηλιάς ή σάρκα) σε συμπτωματικά και μη συμπτωματικά δείγματα.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω ιοί / ιοειδή εμφανίζουν ευρύτατη διάδοση, τόσο στον ελληνικό όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο και δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας ως επιβλαβείς οργανισμοί καραντίνας [Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031].

Κατόπιν αυτών των αποτελεσμάτων και λαμβάνοντας υπόψη την έκταση που έχει πάρει το πρόβλημα της παραμόρφωσης των ροδάκινων, τη δυναμική και τον τρόπο εξάπλωσής του, το γεγονός ότι άλλοτε εμφανίζεται έντονα και άλλοτε όχι, δεν φαίνεται αυτό να οφείλεται αποκλειστικά τουλάχιστον σε ιολογική/ές προσβολή/ές.

Επίσης, το εργαστήριο Ακαρολογίας και Γεωργικής Ζωολογίας του ΜΦΙ έχει εξετάσει περιορισμένο αριθμό δειγμάτων από τις Π.Ε. Λάρισας (περιοχή Τυρνάβου), Πέλλας και Ημαθίας και διαπίστωσε ότι η παρουσία των ακάρεων δεν ήταν σταθερή στους παραμορφωμένους καρπούς. Σημειώνεται ότι σε δείγματα ροδακινιάς με παραμορφωμένους καρπούς διερευνάται ακαρεολογική προσβολή από είδος ακάρεως του γένους *Eriophyes* (οικ. Eriophyidae). Γενικά, τα είδη ακάρεων της οικογένειας Eriophyidae προτιμούν για την ανάπτυξή τους μέση θερμοκρασία και υψηλή σχετική υγρασία και συνήθως αυξημένοι πληθυσμοί / προσβολές εμφανίζονται κατά τους ανοιξιάτικους μήνες, οπότε υπάρχει περίπτωση οι καρποί στους οποίους δεν βρέθηκαν ακάρεα, να είχαν υποστεί προγενέστερη προσβολή.

Με δεδομένο τον περιορισμένο αριθμό καλοκαιρινών δειγμάτων καρπών που έχει εξεταστεί μέχρι τώρα από το Εργαστήριο, δεν μπορεί επιβεβαιωθεί αυτή τη στιγμή εάν το είδος του ακάρεως που βρέθηκε είναι το κύριο αίτιο των συμπτωμάτων παραμόρφωσης των καρπών ή συμβάλλει στην έκφραση αυτών ή απλά υπάρχει και ζει στους καρπούς χωρίς να είναι αυτό που προκαλεί τα συμπτώματα.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι το εργαστήριο Ακαρολογίας και Γεωργικής Ζωολογίας του ΜΦΙ έχει προγραμματίσει δειγματοληψίες το επόμενο χρονικό διάστημα για να μελετήσει περαιτέρω την πιθανή επίδραση του ακάρεως στην ανάπτυξη των συμπτωμάτων και να προτείνει οδηγίες διαχείρισης και αντιμετώπισης.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι διερευνάται από το ΜΦΙ το κατά πόσον οι περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στις περιοχές εμφάνισης (επικράτηση ήπιων χειμώνων τα τελευταία χρόνια), συμβάλλουν στην εμφάνιση του προβλήματος.

Τα ανωτέρω αποτελέσματα δεν επαρκούν για την εξαγωγή σαφών συμπερασμάτων όσον αφορά στην αιτιολογία της νέας ασθένειας της παραμόρφωσης των ροδάκινων.

Σε σύσκεψη που διοργανώθηκε από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και συμμετείχαν αρμόδιοι φορείς του Υπουργείου, της Π.Ε. Πέλλας, το ΜΦΙ και ιδιώτες γεωπόνοι της πληγείσας περιοχής, αποφασίστηκε να δοθούν από το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ γενικές οδηγίες αντιμετώπισης ιώσεων πυρηνοκάρπων και να κατατεθεί πρόταση ερευνητικού προγράμματος εκ μέρους του ΜΦΙ προς χρηματοδότηση από το ΥΠΑΑΤ για την περαιτέρω διερεύνηση της αιτιολογίας της ασθένειας.

Οι σχετικές οδηγίες της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ εστάλησαν με το με αριθ. πρωτ. 4894/123121/26-04-2024 έγγραφό της και έχουν ως εξής:

Στη γεωργική πράξη δεν υπάρχει κανένα θεραπευτικό μέτρο κατά των ιώσεων και η αντιμετώπισή τους βασίζεται στην εφαρμογή των πιο κάτω προληπτικών μέτρων:

A. Μητρικές φυτείες και φυτώρια

- Χρησιμοποίηση υγιούς [PPV, cherryπριστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] μητρικού υλικού,
- Διατήρηση μητρικού υλικού σε γλάστρες υπό κάλυψη (εντομοστεγή δίκτυα),
- Χρησιμοποίηση εντομοστεγών δικτύων για παραγωγή των δενδρυλλίων υπό κάλυψη. Μη κάλυψη μόνο σε περίπτωση που μπορεί να υπάρξει ουδέτερη ζώνη 1 χλμ. χωρίς να φύονται άλλα πυρηνόκαρπα (και άγρια είδη ξενιστών),
- Χειρισμοί (ψεκασμοί) των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) κατά τις εποχές ενεργούς πτήσης (δραστηριότητας) των αφίδων (άνοιξη - φθινόπωρο),
- Χρησιμοποίηση υποκειμένων ανεκτικών ή κατά περίπτωση σχετικά ανθεκτικών (π.χ. για τον ιό της ευλογίας της δαμασκηιάς: 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'), 'GF677', 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'), 'Garnem', 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'), 'Greenpac', 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'), 'Myrobolan BN4kr', 'GF677', 'Garnem', 'Greenpac', 'Myrobolan BN4kr', 'Docera 6'), 'Docera 6'),
- Λήψη μέτρων απολύμανσης και ορθής υγιεινής για αποφυγή μετάδοσης των ιώσεων και των ιοειδών με μηχανικά μέσα,
- Τακτική επιθεώρηση κατά την άνοιξη και καταστροφή όλων των υπόπτων δενδρυλλίων,
- Εργαστηριακός δειγματοληπτικός έλεγχος στα παραγόμενα δενδρύλλια.

B. Οπωρώνες

- Χρησιμοποίηση υγιούς [PPV, cherryπριστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] πολλαπλασιαστικού υλικού για την εγκατάσταση,
- Χρησιμοποίηση ανθεκτικών-ανεκτικών ποικιλιών και υποκειμένων στις περιπτώσεις που υπάρχουν και έχουν εμπορική αξία,
- Αποφυγή εγκατάστασης του οπωρώνα σε περιοχή όπου ενδημεί η ασθένεια. Εγκατάσταση σε απομακρυσμένες περιοχές όπου υπάρχει εναλλαγή με άλλα είδη μη ή λιγότερο ευπαθή,
- Χειρισμοί των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) για τα 3 πρώτα χρόνια,
- Λήψη μέτρων απολύμανσης κλαδευτικών και λοιπών εργαλείων για αποφυγή μετάδοσης με μηχανικά μέσα. Χρήση κατάλληλων απολυμαντικών (π.χ. διάλυμα χλωρίνης περιεκτικότητας 0,5% NaOCl για 1min),
- Καταστροφή των λαίμαργων βλαστών γιατί προτιμώνται από τις αφίδες,
- Αποφυγή επανεμβολιασμού προσβεβλημένων δένδρων,

- Αποφυγή χρήσης εμβολίων από δένδρα που δεν είναι ελεγμένα και μπορεί να είναι ασυμπτωματικοί φορείς ιώσεων,
- Όταν δένδρα ευαίσθητων ποικιλιών βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές συνιστάται η παρακολούθησή τους για συμπτώματα και η εκρίζωση των μολυσμένων για μείωση της πίεσης του μολύσματος.

Περαιτέρω, μία πλήρως τεκμηριωμένη θέση για την ακριβή αιτιολογία της ασθένειας μπορεί να προκύψει μόνο με τις επιπλέον ερευνητικές εργασίες που έχει προτείνει το ΜΦΙ στο πρόγραμμα που κατέθεσε στο ΥΠΑΑΤ και οι οποίες έχουν εγκριθεί με την Α.Π 929/255030/27-08-2024 Απόφαση του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας του ΥΠΑΑΤ.

Όσον αφορά στην πολιτική που ασκείται στον τομέα των οπωροκηπευτικών και των πυρηνόκαρπων, το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και προωθεί τον εν λόγω τομέα μέσω των Οργανώσεων Παραγωγών με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών και του ειδικού στόχου της διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος. Οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, δύνανται να υλοποιούν δράσεις που αφορούν στην προώθηση και βελτίωση εμπορίας των προϊόντων τους, στην απόσυρση προϊόντων από την αγορά μέσω της δωρεάν διανομής, καθώς και σε περιβαλλοντικές δράσεις (ολοκληρωμένη διαχείριση καλλιέργειας, καταπολέμηση ασθενειών με φιλοπεριβαλλοντικά μέσα κ.λπ.), σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, 891/2017 και 892/2017, καθώς και την αριθ. 1400/395263/22-12-2023 (Β'7430) απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως ισχύουν.

Επιπρόσθετα, στη νέα ΚΑΠ (2023-2027) και στο Στρατηγικό Σχέδιο που υλοποιείται, στις τομεακές παρεμβάσεις των οπωροκηπευτικών, οι Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) μέσω των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων περιλαμβάνουν υποχρεωτικά σε ποσοστό 2%, δράσεις που έχουν στόχο την έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξής τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόων και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής (όπου θα μπορούσε να ενταχτεί το πρόβλημα της παραμόρφωσης των πυρηνόκαρπων) που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών.

Ενημερωτικά, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (ΕΜΑΣ 2023-2024), στην Π.Ε. Πέλλας προκύπτουν οι κάτωθι 12 Οργανώσεις Παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών με πυρηνόκαρπα μεταξύ των αναγνωρισμένων προϊόντων τους:

1. ΑΣ ΠΕΛΛΑΣ
2. ΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΛΑΜΟΥΡΙΑΣ
3. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΙΠΕΡΙΑΣ
4. ΑΣ ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΥ
5. ΑΣ ΚΑΛΥΒΙΩΝ
6. ΑΣ ΜΑΝΔΑΛΟΥ
7. Α.Σ.Ο. ΜΑΝΔΑΛΟΥ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»
8. ΑΣ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ
9. ΑΣ ΦΡΟΥΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΟΡΜΑΣ
10. Α.Σ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΛΜΩΠΙΑΣ
11. ΑΣ ΑΓΡΟΣΑ ΑΡΑΒΗΣΣΟΥ
12. Ο.Π. Α.Σ. ΓΕΚΟΣΑ

Ενώ στην Π.Ε. Ημαθίας προκύπτουν οι κάτωθι 15 Οργανώσεις Παραγωγών στον τομέα των οπωροκηπευτικών με πυρηνόκαρπα μεταξύ των αναγνωρισμένων προϊόντων τους:

1. Ο.Π. ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΑΜΜΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ "ΝΕΟΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝ
2. Α.Σ ΒΕΡΟΙΑΣ "VENUS GROWERS"
3. ΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

4. Α.Σ ΜΕΛΙΚΗΣ
5. Α.Σ ΜΕΣΗΣ
6. Α.Σ. ΝΑΟΥΣΑΣ
7. ΑΣΕΠΟΠ ΝΑΟΥΣΑΣ
8. ΑΕΣ ΚΟΜΕΞ ΑΕ
9. ΑΕΣ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ Α.Ε.
10. Α.Σ. ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ "Ο ΕΡΜΗΣ"
11. Ο.Π Α.Σ "Η ΟΜΟΝΟΙΑ"
12. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ
13. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
14. AGROTEAM GREECE ΙΚΕ
15. AGRO FARM ΤΑΝΗΣ ΙΚΕ

Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία ΟΣΔΕ (2023), ως προς το είδος καλλιέργειας και την καλλιεργούμενη έκταση, παρατίθενται οι κάτωθι πίνακες:

Για την επικράτεια:

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	44.155,76
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ	8.316,33
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	18.169,04

Για την Π.Ε. Πέλλας:

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	21.869,05
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ	2.963,07
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	9.494,01

Για την Π.Ε. Ημαθίας:

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ	9.503,64
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ	3.834
ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	6.179,7

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Αν. Μπαρτζώκα